اعتبار کتاب تفسیر امام حسن عسگری و فقه الرضا

شاگرد: **تفسیر** منسوب به امام حسن عسگری به نظر شما معتبر است؟

استاد: آیت‌الله بهجت نسبت به فقه الرضا و همین تفسیر می‌فرمودند نسبت به سائر منابع روایی نمی‌توان به‌صورت مطلق قضاوت کرد و بگوییم کل آن‌ها وضع و دروغ است. یا کل آن صحیح است. می‌فرمودند باید ملاحظه کنیم. سند اصل کتاب مانند کافی نیست ولی محتوا طوری است که باید ملاحظه شود. همان‌طوری که در کافی سند را نگاه می‌کنیم در اینجا هم باید با جمیع ملاحظات متن و ... در نظر گرفته شود.

شاگرد: انتساب قطعی یا در قطعی نمی‌توان کرد.

استاد: بله. ممکن است که نسخه‌ها متفاوت باشد و چیزهایی در آن وارد شده باشد اما در اصل خود این نمی‌شود. نگاه کنید چه کسانی از آن دفاع کرده‌اند. آقای ابطحی آورده‌اند. تفسیر الامام چاپ مدرسه امام مهدی، در آخر کتاب آورده‌اند. آخر تفسیر حدود سی-چهل صفحه اقوال علماء را آورده‌اند. مثل آقای شعرانی، عده‌ای هستند که به‌شدت با این کتاب مخالف هستند. با تفسیر الامام. عده‌ای هم از آن طرف مدافعش هستند. حرف مدافعین را ببینید. ندیدم کسی گفته بود اگر شما خودتان را از این تفسیر محروم کنید واقعاً خودتان را از در و گوهرهایی محروم کرده‌اید.

شاگرد: ای برای دانشمندی است که برای آن قرن بوده است.

استاد: نه، آن هایی که مدافعش هستند بیش از این می‌گویند. یعنی معمولاً تضعیف هایی هم که می‌گویند ای محتوایی است...؛ مثلاً این کتاب به وفور در دست مرحوم صدوق بوده است. خود محدثین که به این صورت هستند. شاید خمس صافی از تفسیر الامام است. بحارالانوار هم همینطور است. صاحب وسائل هم همینطور است. صاحب وسائل مدافع آن هستند. مدافع حسابی هستند. در مستدرک ایشان نوعاً مدافع این کتاب هستند. ادعا می‌کنند که این کتاب درست است.

من شخصا یکی از بهترین تفاسیری که صبغه الهی و عصمت در آن می‌باشد را همین تفسیر می‌دانم. حال اینکه بگویید هر سطر آن درست است ای غلط، یک چیز است اما اینکه چیزهایی در این تفسیر هست که .... آن حدیث معروف از حضرت صدیقه سلام الله علیه تنها برای این تفسیر است. «من اصعد الی الله خالص عبادته اهبط الله افضل مصلحته». این در هیچ کتاب دیگری نیست. تنها مصدر این روایت همین کتاب است. چند روایت دیگر هم هست. روایت «عجب الذنب[1]» هم تنها در اینجا آمده است. ذیل آیه «فَقُلْنَا اضْرِبُوهُ بِبَعْضِهَا كَذَلِكَ يُحْيِ اللَّهُ الْمَوْتَى

[2]»، حضرت فرمودند «عجب الذنب»؛ آن جایی از گاو که برداشتند و به مرده زدند و زنده شد، دمچه گاو بود. در کتب روایی شیعه ببینید. تنها منبعش همین کتاب است. چندین روایت دیگر هست که تنها و تنها منبعش همین کتاب است.

همچنین روایت «بالحروف المقطعه»، اینکه انبیاء سابق بشارت میدادند «يأتي بكتاب بالحروف»[3]، تنها منبعش همین است. روایاتی است که مختص به این کتاب هستند. برخی از آنها را مرحوم صدوق و دیگران آوردهاند که باز به این کتاب برمیگردد. به گمانم این کتاب به این صورت است. حال خواستید یک وقتی باید مفصل از این کتاب بحث بشود. ولی پایانش را بخوانید کافی است. ظاهراً همه مقاله برای حاج آقای استادی است. به نظرم ایشان آوردهاند. علی ای حال ۳۰-۴۰ صفحه است. البته مخالفین هم دلیل های مختلفی دارند.

والحمد لله رب العالمین

---

[1] تفسير الإمام العسكري ص٢٧٨؛ وأخذوا قطعة وهي عجب الذنب الذي منه خلق ابن آدم

[2]البقرة : ٧٣

[3]تفسير الإمام العسكري ص63؛يأتي بكتاب بالحروف المقطعة افتتاح بعض سوره...

بازبینی #2
ایجاد شده 22 آوریل 2024 15:30:54 توسط ... .
به روزرسانی شده 30 مه 2024 09:57:21 توسط ... .